

LIMBA ROMÂNĂ CORECTĂ

TESTE-GRILĂ

Fonetică, lexic, morfologie, sintaxă

Cuprins

Opinii, opinii...	7
Introducere...	13
I. Aspecte fonetice	15
1. Scrierea și pronunțarea grupurilor vocalice...	15
1.1. <i>e</i> sau <i>ie</i> ?	15
1.2. <i>oa</i> sau <i>o</i> ?	15
1.3. <i>-u-u</i> sau <i>ău</i> ?	15
1.4. <i>ea</i> sau <i>ia</i> ?	15
2. Scrierea/pronunțarea grupurilor consonantice	16
2.1. Pronunțăm <i>cs</i> sau <i>gz</i> ?	16
2.2. Rostim și scriem cu <i>s</i> sau <i>z</i> ?	16
2.3. Rostim și scriem cu <i>s</i> sau <i>ș</i> ?	16
Teste	17
3. Accentul. Teste	27
II. Aspecte lexicale	34
1. Forme lexicale corecte. Teste	34
2. Semantică. Teste	38
3. Construcții repetitive	43
3.1. Paronimele. Atracția paronimică. Teste	43
3.2. Pleonasmeme. Teste	52
3.3. Tautologia. Exercițiu	58
4. Expresii ale limbii române	59
Verifică-ți cunoștințele!	60

Cuprins

Opinii, opinii...	7
Introducere...	13
I. Aspecte fonetice	15
1. Scrierea și pronunțarea grupurilor vocalice	15
1.1. <i>e</i> sau <i>ie</i> ?	15
1.2. <i>oa</i> sau <i>o</i> ?	15
1.3. <i>-u-u</i> sau <i>uu</i> ?	15
1.4. <i>ea</i> sau <i>ia</i> ?	15
2. Scrierea/pronunțarea grupurilor consonantice	16
2.1. Pronunțăm <i>cs</i> sau <i>gz</i> ?	16
2.2. Rostim și scriem cu <i>s</i> sau <i>z</i> ?	16
2.3. Rostim și scriem cu <i>s</i> sau <i>ș</i> ?	16
Teste	17
3. Accentul. Teste	27
II. Aspecte lexicale	34
1. Forme lexicale corecte. Teste	34
2. Semantică. Teste	38
3. Construcții repetitive	43
3.1. Paronimele. Atracția paronimică. Teste	43
3.2. Pleonasmeme. Teste	52
3.3. Tautologia. Exercițiu	58
4. Expresii ale limbii române	59
Verifică-ți cunoștințele!	60

III. Semne ortografice: cratima, punctul și apostroful	65
1. Cuvintele compuse: cu cratimă, fără cratimă sau contopite?	65
1.1. Într-un cuvânt	65
1.2. Cu cratimă	65
1.3. Cratima la scrierea numelor proprii	65
1.4. Alte situații	66
2. Abrevierea. Ortografia cuvintelor abreviate	66
3. Apostroful	67
Teste	68
IV. Scrierea cu majusculă a substantivelor proprii	83
Teste	85
V. Aspecte morfologice	90
1. Flexiunea nominală	90
Teste	92
2. Flexiunea verbală	100
Teste	102
3. Părțile de vorbire neflexibile. Test	109
VI. Acorduri și dezacorduri gramaticale	112
1. Aspecte ale acordului predicatului cu subiectul. Teste	112
2. Acordul în cazul grupurilor nominale	114
2.1. Construcții nominale în genitiv/dativ. Teste	114
2.2. Construcții adjectivale. Teste	116
VII. Teste complexe	118
VIII. Răspunsuri	126
Index	131
1. Cum scriem, cum pronunțăm	131
2. Forme flexionare corecte	166
Bibliografie	185

Repere teoretice

1. Scrierea și pronunțarea grupurilor vocalice

1.1. *e* sau *ie*?

În cuvintele din fondul tradițional se scrie și se pronunță de obicei *ie*: *ied*, *ienicer*, *iesie* ș.a., inclusiv la formele verbelor cu finală vocalică a radicalului: *bântuie*, *biruie*, *trebuie* ș.a. Norma ortografică diferă de cea ortoepică în formele pronominale *eu*, *ea*, *el*, *ei*, *ele* și în formele verbului *a fi*: *e*, *ești*, *era*, *erai*, *eram*, *erați*, *erau*, scrise toate cu *e* inițial, dar pronunțate *ie*. Norma ortoepică sancționează rostirea cu *ie* la începutul unor cuvinte neologice sau la începutul unor silabe (după o vocală): *economie*, *edil*, *efect*, *efemer*, *asidue*, *duel*, *maree* ș.a. Prin urmare, rostiri/scrieri precum *iepocă*, *ieuro*, *ideie*, *aleie* ș.a. sunt, indiscutabil, greșite.

1.2. *oa* sau *o*?

La începutul cuvintelor vechi se scrie întotdeauna diftongul *oa*: *oacheș*, *oaie*, *oarecine*, *oaste*. Se scrie și se pronunță *oa* la început de silabă după o vocală, când există forme alternante cu *o*: *gâlbioară/gâlbior*, *afectuoasă/afectuos*, *defectuoasă/defectuos*, *fastuoasă/fastuos*, *fructuoasă/fructuos* ș.a.; după o consoană, în majoritatea cuvintelor cu/fără alternanța *o*: *balansoar*, *croazieră*, *exploata*, *fumoar* ș.a. Nu cunosc alternanța *oa/o* unele substantive și adjective neologice precum: *baroc*, *demagog*, *echivoc*, *eschimos*, *pedagog*, *reciproc*, care la feminin au formele *barocă*, *demagogă* ș.c.l. În schimb, neologismele intrate mai de mult în limbă păstrează alternanța *o/oa*: *compatrioată*, *econoamă*, *omoloagă*, *vagaboandă*, ca și cuvintele tradiționale: *pisălog/pisăloagă*, *șontorog/șontoroagă* etc. DOOM³ acceptă variantele diftongate (*oa*) ale substantivelor masculine ce denumesc ocupații terminate în *-log*: *biologă/bioloagă*, *filologă/filoloagă* etc.

1.3. *-u-u* sau *uu*?

Ediția veche a DOOM-ului recomandă pronunția cu hiatul *u-u* a cuvintelor de tipul: *ambiguu*, *asiduu*, *continuu*, *ingenuu*, *perpetuu*, *superfluu*. Noua ediție recomandă atât pronunția cu hiatul *u-u*, cât și varianta cu diftong descendent a acestor cuvinte: *ambig-uū*, *asid-uū* etc.

1.4. *ea* sau *ia*?

După o vocală/după consoane se scrie diftongul *ea* când există forme flexionare cu alternanța *ea/e*: *efectuează/efectuez*, *situează/situez*, *aleea/alee*, *ideea/idee*, *mareea/maree*; *creangă/crengi*, *deapănă/depănăm*, *deal/delușor*, *măsea/măsele*, *amețea/amețeli*, *gălățean/gălățeni* etc.

2. Scrierea/pronunțarea grupurilor consonantice

2.1. Pronunțăm *cs* sau *gz*?

Pronunțarea lui *x* ca **[gz]** este indicată în dicționar; când nu se indică pronunțarea, înseamnă că *x* se rostește cu valoarea componentelor lui, *c + s* (**[ks]**). DOOM-ul nu stabilește reguli general valabile, ci îndrumări orientative, în funcție de etimologie, de calea de transmitere (orală sau scrisă), de pronunțarea în limba de origine sau contrar rostirii originare. Mai frecventă este rostirea cu ***cs*** a cuvintelor care ar trebui pronunțate cu ***gz***: *aucsiliar*, *ecsact*, *ecsamen*, *ecsotic* etc. La fel de greșit este să reducem, în pronunțare, grupul ***ks*** la ***s***, ca în: *escavator*, *esclamație*, *esplucație* etc. Pe de altă parte, litera *x* este utilizată de către unii în scris, în mod nejustificat, acolo unde normele au consacrat scrierea cu grupul consonantic ***cs***: *faximil*, *sconx*, *vax* ș.a. Un alt tip de greșeală destul de frecventă are legătură cu falsa analogie cu prefixul ***ex-*** în cazul unor cuvinte cu ***s*** precedat de vocala ***e*** și urmat de consoana ***c***, ajungându-se la grafii **incorecte** precum: *excadră*, *excadrilă*, *excadron* etc., în locul formelor corecte: *escadră*, *escadrilă*, *escroc*, *escrocherie* etc.

2.2. Rostim și scriem cu *s* sau *z*?

Înainte de consoanelor surde *c* (*ce*, *ci*, *che*, *chi*), *f*, *h*, *p*, *s*, *ș*, *t* și *ț* se pronunță și se scrie întotdeauna ***s*** (nu ***z***). Prefixele ***des-*** (*dez-*), ***dis-*** (*diz-*), ***răs-*** (*răz-*), ***s-*** (*z-*) și ***trans-*** (*tranz-*) au numai variante cu ***s*** în derivatele de la cuvinte cu asemenea inițiale: *descărca*, *descentraliza*, *deshăma* etc.

Înainte de consoanelor sonore *b*, *d*, *g*, *j*, *v* se scrie ***z*** în toate cuvintele din fondul tradițional (*azvârlă*, *brazdă*, *măzgă* etc.), dar și în unele neologisme: *azbest*, *brizbiz*, *prezbit*. Se scriu cu ***s*** unele neologisme derivate cu prefixul ***trans-*** (*transborda*, *transdanubian* etc.), unele cuvinte neanalizabile (*aisberg*, *disjuncție*, *glasbeton*, *glasvand*, *jurisdicție*). Prefixele ***des-***, ***dis-***, ***răs-*** și ***is-*** au variantă numai cu ***z*** în derivatele de la cuvinte care încep cu asemenea consoane: *dezbate*, *dezdoi*, *dezgheța*, *dezgoli* etc. În derivatele de la cuvinte care încep cu ***z***, prefixele ***des-*** și ***răs-*** se păstrează neschimbate: *dezșapezi*, *dezșapezire*, *dezăvori*, *răszice*.

2.3. Rostim și scriem cu *s* sau *ș*?

a. La început de cuvânt înainte de ***č*** (scris ***c + e, i***), se pronunță și se scrie numai ***s***: *sceletrat*, *scenarist*, *scenă*, *scenetă*, *sceptic*, *scenografie*, *sceptru*, *sciatică*, *scindare*, *sciziune* etc. Înainte de ***k*** scris ***ch + e, i***, se pronunță și se scrie ***s*** în cuvintele: *scheci*, *schelă*, *schelălăi*, *schelet* ș.a., dar ***ș*** în cuvinte precum: *șchiop*, *șchiopăta*, *șchiopătură*.

b. Înainte de ***p*** se pronunță și se scrie ***s*** în cuvintele: *spangă*, *special*, *spicher*, *spicheriță*, *spiter*, *spray* (pronunțat corect *sprej*), *sprint*, *sprinta*, dar ***ș*** în: *șpagat*, *șpalt*, *șperaclu*, *șpriț*.

În interiorul cuvântului, înaintea unei consoane, scrierea cu ***s*** și ***ș*** are variații asemănătoare cu cele de la începutul cuvântului, în cadrul acelorași contexte fonetice.

a. Înainte de ***č*** (scris ***c + e, i***), se pronunță și se scrie numai ***s*** în: *ascet*, *ascendent*, *ascensiune*, *ascensor*, *căscioară*, *descendent*, *descentraliza*, *descifra*, *descinde*, *disciplină*, *discipol*, *fuscel*,

mesioară, muscel, piscicol, susceptibil, resuscita, suscita, precum și în toate cuvintele cu sufixele -escent, -escentă (adolescent, convalescent, efervescent, incandescent etc.), dar cu ș în cuvântul coșciug.

b. Înainte de *k*, scris *ch + e, i*, se pronunță și se scrie *s* în: *descheia, deschide, deschinga, muschetă, muschetar*, dar *ș* în: *mușchi, mușchiuleț, rășchira, rășchitor, teșcherea*.

Înainte de a începe rezolvarea testelor de mai jos, este indicat să consultați **Indexul 1** („Cum scriem, cum pronunțăm”) de la finalul cărții. De asemenea, să ai în vedere că, la unele exerciții, pot exista mai multe variante de răspuns corect.

TESTUL 1

- Litera **x** se pronunță **gz** în toate cuvintele din seria:
  - exacerba, exagera, exod, exultă
  - exala, exalta, exantem, executoriu
  - exces, exemplu, exercita, exotic
- Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
  - excava, excipient, examinador, excamota
  - escală, escamota, escroc, exsudat, ezoteric, surescita
  - espadrilă, extompa, estradă, ezoteric
- Litera **x** reprezintă grupul **cs** în toate cuvintele din seria:
  - excela, excita, excursie, exista, exotism
  - exclama, exeget, exigent, exoteric, exuberant
  - exaltație, exciza, executiv, expansiv
- Litera **x** se pronunță **gz** în toate cuvintele din seria:
  - auxiliar, exact, exod, executant, exotic
  - executor, exantem, exercita, existență
  - exemplu, exonera, exorciza, exilare
- Litera **x** se pronunță **gz** în toate cuvintele din seria:
  - exact, exantem, exil, exemplu, exista
  - exegeză, exacerba, exorcism, exotism
  - exercițiu, exiguu, existent, exonera
- Litera **x** reprezintă grupul **cs** în toate cuvintele din seria:
  - exonera, exit-poll, exod, exotermic
  - exit, exacerbare, exantem, exorciza
  - execrabil, exigent, exigibil, exosmoză
- Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
  - boracs, box, duplex, tixit
  - borax, box, duplex, ticsit
  - borax, bocs, duplex, tixit

8. În cuvintele *exilat*, *existenti*, *exactitate*, *exulta* litera **x** notează:

- a) grupul de sunete *gz*
- b) grupul de sunete *ks*

9. În cuvintele *complex*, *exod*, *fix*, *ortodox*, litera **x** notează:

- a) grupul de sunete *gz*
- b) grupul de sunete *ks*

10. Identifică formele scrise greșit:

- a) complecși, exhumare, excese
- b) rucsac, ticsite, micsandre
- c) eshaustiv, escludere, excitat

TESTUL 2

1. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:

- a) escadrilă, excamota, excortă
- b) escortă, escapadă, explicație
- c) escrocherie, escamota, escală

2. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:

- a) escadron, escamotare, facsimil
- b) eschivă, espadrilă, excală
- c) exulta, escală, faximil

3. Sunt corect scrise toate cuvintele din seria:

- a) catadicsi, cocs, cocsar, cocserie, eczemă
- b) îmbăcsi, rucsac, ticsi, văcsui, văcsuitor
- c) escadrilă, escadron, escapadă, escortă
- d) anxios, boxer, luxație, fuxină, mixandă

4. Cuprinde greșeli de transcriere seria:

- a) exclamație, excrescență, excroacă
- b) excalada, explica, excadrilă
- c) escalator, escală, escalop

5. Varianta corectă este:

- a) gangrenă, garafă, ghitară
- b) cangrenă, carafă, chitară
- c) fuxie, sconx, tixit
- d) fucsie, sconcs, tixit

6. Forma corectă este:

- a) asterix
- b) asterics
- c) asterisc

7. Varianta corectă este:

- a) caznă, glesnă, izmă, marasm, prismă
- b) casnă, glesnă, izmă, marazm, prismă
- c) caznă, gleznă, izmă, marasm, prismă

8. Normele ortografice actuale admit în variație liberă toate formele lexicale din seria:

- a) adendă – addenda, bluf – bluff, cocktail – cocteil
- b) judocan – judoka, o mass-media – o mass-medie
- c) picckammer – picamer, pizza – pizză, rugbi – rugby

9. Sunt corect scrise toate formele din seria:

- a) bineânțeles, întrebat, neâncepând
- b) bineînțeles, întrebat, neâncepând
- c) bineînțeles, întrebat, neîncepând

10. Sunt corect scrise toate formele din seria:

- a) neânvățat, coborâ, doborâ, neânceput
- b) neînvățat, coborî, doborî, neînceput
- c) neînvățat, coborî, doborâ, neînceput

TESTUL 3

1. Sunt corect scrise toate formele lexicale din seria:

- a) Câmpulung, coborâ, neîncepere, semiântuneric
- b) Câmpulung, coborâ, neîncepere, semiântuneric
- c) Câmpulung, coborî, neîncepere, semiîntuneric
- d) Cîmpulung, coborî, neîncepere, semiîntuneric

2. Sunt corect scrise toate formele din seria:

- a) așază, deșală, deșartă, înșela, șătrar
- b) jălbar, înșală, deșeartă, șătrăreasă
- c) afișează, menajează, trișează

3. Sunt corect scrise toate formele din seria:

- a) așează, deșeală, deșeartă
- b) șătrar, jăpcan, șântuleț
- c) moieșală, căptușală, mânjeală

4. Sunt corect scrise toate formele din seria:

- a) cheag, cheamă, deșucheat, gheară
- b) chiabur, gheaur, maghear, uncheaș
- c) aghiasmă, roșeață, unchiaș, greșeală

5. Sunt corect scrise toate formele din seria:

- a) chear, chiamă, gheoagă, ghiață
- b) chiar, chiamă, ghiață, ghioagă
- c) chiar, cheamă, gheață, ghioagă

6. Formele corecte sunt în seria:
- angajând, declanșând, mănjind, oblojind
  - angajind, declanșind, molesind, oblojând
  - erijind, corijind, rotunjind, vestejind
7. Sunt corecte toate formele din seria:
- lumească, picarească, grotească
  - pământească, românească, romanească
  - grotescă, picarescă, carnavalescă
8. Formele corecte de plural sunt în seria:
- fixi, mixti, ortodoxi, sfinxi, prolixi
  - ficși, micști, ortodocși, prolificși, sfincși
  - complexe, fixe, mixte, ortodoxe, prolixe
9. Sunt corect transcrise toate formele din seria:
- boare, balansoar, culoar, trotuar
  - buare, balansuar, culuar, trotoar
  - fumoar, lavoar, patinoar, pavuaza
10. Alege seria cu forme corecte:
- acuarelă, coafură, fumoar, descuama, scuar
  - curtoazie, foaier, lavoar, pavoaza, savoare
  - croazieră, coaternar, descoama, poală

TESTUL 4

1. Sunt scrise corect toate cuvintele din seria:
- analoagă, pledoarie, exploatare, econoamă
  - omoloagă, pisăloagă, șontoroagă, pedagoagă
2. Cunosc alternanța **o/oa** toate cuvintele din seria:
- compatriot, econom, pedagog
  - omolog, reciproc, vagabond
  - atacator, administrator, orb
3. Sunt corecte toate formele din seria:
- prooroc, prooroga, ambiguu
  - proroc, proroga, asiduu
  - continuu, ingenuu, perpetuu
4. Care serie cuprinde numai forme corecte?
- analoagă, baroacă, endocrinoloagă
  - analoagă, barocă, endocrinologă
  - analogă, barocă, endocrinologă
5. Sunt numai forme corecte în seria:
- agronomă, echivocă, laringologă, pedagogă
  - agronoamă, echivoacă, laringoloagă, pedagoagă
  - cardiologă, biologă, demagogă, muzicologă, psihologă

6. Care dintre forme sunt corecte în următoarele serii:
- accesoriu, notoriu, obligatoriu, solariu
  - accesor, notor, obligator, solar
7. Se scriu și se pronunță cu *h* toate cuvintele din seria:
- halva, harababură, halviță, harțaș
  - halvagiu, heleșteu, histrion, hogeac
  - hernie, igienă, hilar, lehoză, exhala
8. Sunt corect scrise cuvintele din seria:
- wermut, wiking, clown, Wanda, rwandez
  - vermut, viking, clovn, Vanda, ruandez
9. Sunt corecte formele:
- chintal, chintesență, acvaforte, cvintuplu, recviem
  - quintal, quintesență, aquaforte, quintuplu, requiem
10. Sunt corect scrise formele:
- manichiură, acuarelă, cuantă
  - maniquiră, aquarelă, quantă
  - chintă, quartă, rechiuzită, quartet, quadrimotor
  - quintal, quintesență, aquaforte, quintuplu, requiem
  - cvintă, cvartă, recuzită, cvartet, cvadrimotor

TESTUL 5

1. Sunt corecte toate formele din seria:
- ascendent, ascensor, cășcioară
  - așcendent, așcensor, cășcioară
  - adolescent, convalescent, deșcendent
  - adolescent, convalescent, descendent
2. Sunt corecte toate formele din seria:
- șciatică, șcindare, sceptic, deșcifra
  - sciziune, sprint, spagat, deșcentralizare
  - sciatic, scindare, șpagat, efervescent
3. Sunt corecte toate formele din seria:
- chermesă, desinență, dizertație, glazvand
  - chermeză, dezinență, disertație, glasvand
  - chermeză, desinență, disertație, glasvand
4. Sunt corecte toate formele din seria:
- aisberg, disident, episod, filozofie, izlaz, sesiza
  - aizberg, dizident, filozofie, izlaz, speze
  - spese, trăsnaie, trăsniură
5. Sunt corecte formele din seria:
- iznoavă, răznepot, rozmarin, zmeură, subzista
  - isnoavă, răsnepot, rosmarin, smeură, subsista